

مرکز توسعه حل اختلاف قوه قضائیه
بها همکاری مرکز آزمون جهاد دانشگاهی

دفترچه راهنمای جذب همکاری بدون آزمون

داوری و میانجی‌گری

به داوطلبان توصیه می‌شود
این دفترچه را با دقت مطالعه نمایند.

پاسخ ۱۴۰۲

مقدمه

مرکز توسعه حل اختلاف قوه قضاییه با استناد به مقررات بند الف ماده ۱۱۶ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ناظر به مفاد فصل دوم سند تحول قضایی و دستورالعمل ساماندهی حل و فصل اختلافات از طریق داوری و ایجاد و توسعه نهادهای داوری مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ رئیس محترم قوه قضاییه و شیوه‌نامه موضوع ماده ۹ آن دستورالعمل و آیین‌نامه میانجی‌گری در امور کیفری مصوب سال ۱۳۹۵ هیأت وزیران، از متقاضیان واجد شرایط برای دریافت پروانه داوری و پروانه میانجی‌گری (از طریق بدون آزمون) به شرح این دفترچه دعوت به همکاری می‌نماید.

بخش اول : تعاریف

الف- داوری

۱. «داوری»: حل و فصل اختلافات حقوقی اشخاص به وسیله داور یا داورانی که مستقیم یا غیر مستقیم بر اساس توافق طرفین انتخاب می‌شوند؛
۲. «داوری حرفه‌ای و داوری غیر حرفه‌ای»: در صورتی که داوری با اخذ پروانه، بر اساس مقررات دستورالعمل ساماندهی حل و فصل اختلافات از طریق داوری و ایجاد و توسعه نهادهای داوری مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ رئیس قوه قضاییه باشد، داوری حرفه‌ای و در غیر این صورت داوری غیر حرفه‌ای است؛
۳. «داور»: شخص ثالث حقیقی که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم از سوی طرفین به منظور حل و فصل اختلاف انتخاب می‌شود؛

ب- میانجی‌گری

۱. «میانجی‌گری»: فرایندی است که طی آن بزه‌دیده و متهم با مدیریت میانجی‌گر در فضای مناسب درخصوص علل، آثار و نتایج جرم انتسابی و نیز راه‌های جبران خسارت ناشی از نسبت به بزه‌دیده و متهم گفت‌وگو نموده و در صورت حصول سازش، تعهدات و حقوق طرفین تعیین می‌گردد.
۲. «میانجی‌گر»: شورای حل اختلاف، شخص یا مؤسسه‌ای است که فرایند گفت‌وگو و ایجاد سازش بین طرفین امر کیفری را مدیریت و تسهیل می‌کند.
۳. «فرایند میانجی‌گری»: مجموعه اقداماتی که طی آن با مدیریت میانجی‌گر و با حضور بزه‌دیده و متهم و در صورت ضرورت سایر اشخاص مؤثر در حصول سازش از قبیل اعضای خانواده، دوستان یا همکاران آنها و نیز حسب مورد اعضای جامعه محلی، نهادهای ذیربط رسمی، عمومی و مردم نهاد، برای حل و فصل اختلاف کیفری با یکدیگر به گفت‌وگو و تبادل نظر پرداخته، در صورت حصول توافق، موافقت‌نامه‌ای را تنظیم و برای مقام قضایی مربوط ارسال می‌شود.

بخش دوم : شرایط عمومی داوطلبان

۱. تدین به دین مبین اسلام و التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه؛
 ۲. حسن شهرت به امانت و دیانت و صحت عمل؛
 ۳. عدم اعتیاد به مواد مخدر، روان‌گردان و عدم استفاده از مشروبات الکلی؛
 ۴. داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا معافیت از آن برای مشمولان؛
 ۵. نداشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.
- تبصره ۱: داوران اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، باید متدین به دین خود باشند.
- تبصره ۲: با توجه به محدودیت قانونی مقرر در ماده ۴۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹، به کارکنان شاغل در قوه قضاییه (اعم از قضایی و اداری) پروانه داورى داده نمی‌شود.
- تبصره ۳: با توجه به محدودیت قانونی مقرر در تبصره ماده ۱۱ آیین‌نامه میانجی‌گری مصوب ۱۳۹۵ هیات وزیران، به ضابطان دادگستری (اعم از عام و خاص) و کارکنان شاغل در قوه قضاییه (اعم از قضایی و اداری) پروانه میانجی‌گری داده نمی‌شود.
- تذکر ۱: ثبت‌نام هم‌زمان برای دریافت پروانه داورى و میانجی‌گری بلامانع است. نحوه و شرایط ثبت‌نام هم‌زمان، در بخش پنجم همین دفترچه شرح داده شده است.

بخش سوم: شرایط اختصاصی

داوطلبان در دو بخش زیر بدون نیاز به شرکت در آزمون می‌توانند جهت پروانه داوری عمومی، داوری تخصصی و میانجی‌گری تقاضای خود را در سامانه مربوطه ثبت نمایند. داوطلبان این بخش لازم است مدارک و مستندات مورد نیاز را در سامانه ثبت‌نام بارگذاری نمایند. پس از بررسی اولیه مدارک و در صورت تایید شرایط مندرج در دفترچه، از داوطلبان دو بخش زیر جهت انجام سایر مراحل از جمله ارزیابی و مصاحبه دعوت به عمل می‌آید.

الف) بر اساس سوابق تحصیلی

داشتن یکی از شرایط زیر :

- مدرک سطح ۴ حوزه برای داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛
- مدرک دکترا در یکی از رشته‌های حقوق (همه گرایش‌ها)، الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامی، فقه و حقوق حنبلی، فقه و حقوق حنفی، فقه و حقوق زیدی، فقه و حقوق شافعی، فقه و حقوق مالکی و فقه و حقوق مذاهب اسلامی برای داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛
- مدرک دکترا در یکی از رشته‌های علوم تربیتی (همه گرایش‌ها)، روان‌شناسی (همه گرایش‌ها)، مشاوره و راهنمایی، مددکاری اجتماعی، مددکاری قضایی، مطالعات خانواده، مطالعات زنان گرایش زن و خانواده، مطالعات زنان و خانواده گرایش حقوق خانواده و جامعه‌شناسی (همه گرایش‌ها) برای داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛

تذکر: فارغ التحصیلان مقطع دکترا باید دارای گواهی موقت پایان تحصیلات یا دانشنامه دکترا باشند.

ب) بر اساس سوابق شغلی و حرفه‌ای

داشتن یکی از شرایط زیر :

- حداقل ۵ سال سابقه اشتغال در مناصب قضایی برای داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛
- حداقل ۱۰ سال سابقه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه در یکی از رشته‌های حقوق (کلیه گرایش‌ها)، الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامی، فقه و حقوق حنبلی، فقه و حقوق حنفی، فقه و حقوق زیدی، فقه و حقوق شافعی، فقه و حقوق مالکی و فقه و حقوق مذاهب اسلامی برای داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛

- حداقل ۱۰ سال سابقه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه در یکی از رشته‌های علوم تربیتی (همه گرایش‌ها)، روان‌شناسی (همه گرایش‌ها)، مشاوره و راهنمایی، مددکاری اجتماعی، مددکاری قضایی، مطالعات خانواده، مطالعات زنان گرایش زن و خانواده، مطالعات زنان و خانواده گرایش حقوق خانواده و جامعه‌شناسی (همه گرایش‌ها) برای داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری؛

-- حداقل ۱۰ سال سابقه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه در یکی از رشته‌های تخصصی دیگر برای داوری تخصصی؛

- حداقل ۱۰ سال سابقه برای وکلا، کارکنان اداری دادرها و محاکم، اعضا و کارکنان شوراهای حل اختلاف، سردفتران اسناد رسمی در یکی از رشته‌های حقوق (همه گرایش‌ها)، الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامی، فقه و حقوق حنبلی، فقه و حقوق حنفی، فقه و حقوق زیدی، فقه و حقوق شافعی، فقه و حقوق مالکی و فقه و حقوق مذاهب اسلامی برای **داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری** و یا رشته‌های علوم تربیتی (همه گرایش‌ها)، روان‌شناسی (کلیه گرایش‌ها)، مشاوره و راهنمایی، مددکاری اجتماعی، مطالعات خانواده و جامعه‌شناسی برای **داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری**؛

- حداقل ۱۰ سال سابقه برای نمایندگان حقوقی ادارات برای **داوری عمومی، داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری** بر اساس مقررات ماده ۳۲ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ (ماده ۳۲ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۷۹: وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداری‌ها و بانک‌ها می‌توانند علاوه بر استفاده از وکلای دادگستری برای طرح هرگونه دعوی یا دفاع و تعقیب دعاوی مربوط از اداره حقوقی خود یا کارمندان رسمی خود با داشتن یکی از شرایط زیر به‌عنوان نماینده حقوقی استفاده نمایند: ۱- دارا بودن لیسانس در رشته حقوق با دو سال سابقه کارآموزی در دفاتر حقوقی دستگاه‌های مربوط. ۲- دو سال سابقه کار قضایی یا وکالت به شرط عدم محرومیت از اشتغال به مشاغل قضاوت یا وکالت. تشخیص احراز شرایط یاد شده به عهده بالاترین مقام اجرایی سازمان یا قائم مقام قانونی وی خواهد بود). ارائه معرفی‌نامه نمایندگی حقوقی به مراجع قضایی الزامی است؛

- حداقل ۱۰ سال سابقه اشتغال به روان‌شناسی یا مشاوره منوط به ارائه پروانه تخصصی از سوی نظام روان‌شناسی و مشاوره یا سازمان بهزیستی برای **داوری تخصصی خانواده و میانجی‌گری**؛

تبصره ۱: قضات و کارکنان اداری دادگستری دارای ۲۹ سال سابقه که تمایل برای دریافت پروانه داوری عمومی، تخصصی خانواده و یا میانجی‌گری را دارند، می‌توانند پس از ثبت نام در سامانه در فرایند احراز صلاحیت قرار گرفته و پس از بازنشستگی پروانه خود را دریافت نمایند.

تبصره ۲: کارکنان و اعضای شورای حل اختلاف براساس ماده ۳۶ قانون شوراهای حل اختلاف مصوب سال ۱۳۹۵ در صورتیکه تخلفات بند پ، ت و ث را نداشته باشند، می‌توانند در فراخوان جذب همکاری داوری بدون آزمون 1402 ثبت نام نمایند.

تبصره ۳: قضات دارای حداقل ۱۰ سال سابقه قضایی، اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها دارای درجه دانشیاری و بالاتر با ۱۰ سال سابقه تدریس و تحقیق، وکلا و کارشناسان رسمی با حداقل ۱۵ سال سابقه فعالیت از ارزیابی و مصاحبه و شرکت در دوره آموزشی بدو خدمت معافند. همچنین استادان سطوح عالی و درس خارج حوزه‌های علمیه (پایه ۷ به بالا) برای داوری عمومی یا خانواده از ارزیابی و مصاحبه معافند.

بخش سوم : امتیازات قانونی

الف) ایثارگران

براساس هماهنگی به عمل آمده با بنیاد شهید و امور ایثارگران، جهت ایثارگران، امتیازات زیر لحاظ شده است :

۱. ایثارگران نوع اول : کسب ۸۰٪ حد نصاب پذیرش آزمون.
 ۲. ایثارگران نوع دوم : کسب ۹۰٪ حد نصاب پذیرش آزمون.
- ایثارگران نوع اول شامل
- جانبازان؛
 - آزادگان؛
 - همسر و فرزندان شهدا؛
 - همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر؛
 - همسر و فرزندان آزادگان دارای یک سال و بالای یک سال اسارت؛
 - پدر، مادر، خواهر و برادر شهید.
- ایثارگران نوع دوم شامل
- رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه‌ها؛
 - همسر و فرزندان رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه‌ها؛
 - فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد؛
 - فرزندان آزادگان کمتر از یک سال اسارت.
- تذکر: مراجع تأیید مدت حضور داوطلبانه در جبهه‌ها عبارتند از :
۱. معاونت نیروی انسانی هر یک از رده‌های نیروهای مسلح در مورد رزمندگان متبوع خود؛
 ۲. معاونت نیروی انسانی سازمان بسیج مستضعفان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مورد بسیجیان و نیروهای مردمی اعم از مستخدمین دولت و صاحبان مشاغل و صنوف آزاد و افراد فاقد شغل؛
 ۳. معاونت توسعه منابع انسانی وزارت جهاد کشاورزی در مورد جهادگران.

ب) اعضا و کارکنان شوراهای حل اختلاف

- جهت اعضا و کارکنان شوراهای حل اختلاف، امتیازات زیر لحاظ شده است :
۱. دارندگان حداقل ۳۶ ماه سابقه و بیشتر : کسب ۸۰٪ حد نصاب پذیرش آزمون؛
 ۲. دارندگان حداقل ۲۴ ماه سابقه : کسب ۸۵٪ حد نصاب پذیرش آزمون؛
 ۳. دارندگان حداقل ۱۲ ماه سابقه : کسب ۹۰٪ حد نصاب پذیرش آزمون.

ج) داوطلبان بومی

- به داوطلبان توصیه می‌شود، محل‌های مربوط به استان بومی خود را انتخاب نمایند.
- به داوطلبی، بومی گفته می‌شود که متولد یا ساکن با سابقه ده سال سکونت در همان شهرستان باشد، بومی بودن افراد از طریق ذیل احراز می‌گردد:
- شهرستان محل تولد مندرج در شناسنامه داوطلب با شهرستان مورد تقاضا یکی باشد.

تذکر: با توجه به تقسیمات کشوری در سال‌های مختلف، در صورت اختلاف یا ابهام در خصوص شهرستان محل تولد، ملاک عمل نظر اداره ثبت احوال استان مربوطه خواهد بود.
- استفاده از اولویت بومی از طریق سکونت به موجب تایید ساکن بودن و حداقل ده سال سکونت با ارائه استشهاد محلی ممه‌ور به مهر نیروی انتظامی (پاسگاه یا کلانتری محل) در شهرستان مورد تقاضا خواهد بود.

تبصره: داشتن گواهی تحصیل در مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی یا دبیرستان در شهرستان محل مورد تقاضا با تایید اداره آموزش و پرورش شهرستان مربوطه می‌تواند به عنوان قسمتی از ده سال سابقه سکونت به شرط استشهاد محلی مبنی بر تایید ساکن بودن فعلی فرد در شهرستان مورد تقاضا مورد محاسبه قرار گیرد.

تذکر: مبنای شهرستان برای تعیین بومی بودن تقسیمات کشوری در اولین روز ثبت نام برای آزمون می‌باشد.
نمره مکتسبه داوطلب بومی شهرستانی با ضریب «یک و یک دهم» (۱/۱) محاسبه و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

د) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

بر اساس قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، به ازای تأهل و نیز هر فرزند، دو (۲) نمره مجموعاً حداکثر تا ده (۱۰) نمره، به نمره مکتسبه در آزمون کتبی داوطلبان متاهل و یا دارای فرزند اضافه میشود.

تبصره: اعطای امتیازات فوق مشروط به آن است که نرخ باروری شهرستان محل زادگاه داوطلب یا فرزند ایشان، بالای ۲/۵ نباشد.